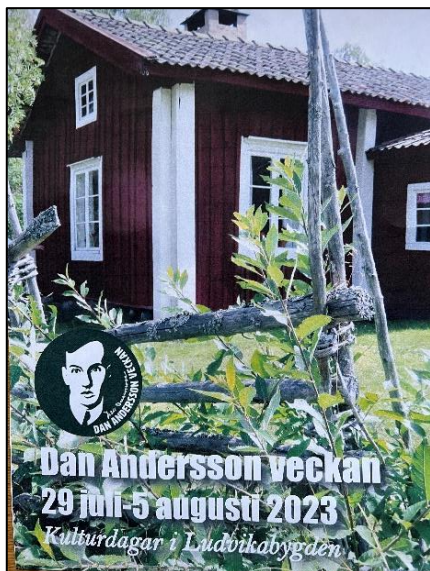

PÅ FÄRDVÄGARNA

DAN ANDERSSON SÄLLSKAPETS
MEDLEMSTIDNING
NUMMER 52. MAJ 2023

Dan Andersson-veckan 29 juli - 5 augusti

Det här numret av På färdvägarna presenterar hela programmet.

Georg Hahne skriver också om finnmarken och det finska temat i årets Dan Andersson-vecka.

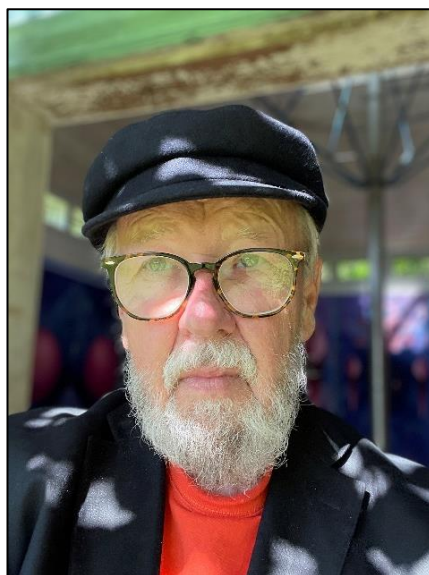
Sid 3, 4 och 5-8

Årsmöte

Medlemmarna i Dan Andersson-sällskapet kallas till årsmöte den 4 augusti.

Sid 12

Årets pristagare utsedda

Skådespelaren Maria Norgren från Gonäsheden är 2023 års Dan Andersson-pristagare.

Gunde Johansson-priset tilldelas den värmländske författaren och förläggaren Bengt Berg.

Sid 9-10

Konsert i kyrkan

Puch Magnus Olsson och Daniel Östersjö i Ludvika Ulrika kyrka torsdag den 18 maj 18.00. Fri entré.

Sid 10

Werner möter Dan

Ett omöjligt möte blir möjligt på Brunnsvik den 19 maj

Sid 2

På färdvägarna är Dan Andersson-sällskapet's Medlemstidning. Tidningen kommer ut fyra gånger om året som posttidning till alla medlemmar. Pappersupplaga 550 ex. På färdvägarna finns även digitalt.

Se tidigare nummer på vår hemsida. Vi tar gärna emot artikelförslag, insändare, frågor, bilder mm. Redaktör, formgivning och redigering: Per Erik Kaj, per-erik@kaj.se.

Dan Andersson-sällskapet
Engelbrektsgatan 6, 771 30 Ludvika
072-2210016
danmuseet@gmail.com
danasallskapet.se
facebook.com/danasallskap

Dan Anderssonland

Grangärde finnmark får stå i centrum under årets Dan Andersson-vecka. Ämnet är förstås stort – för att inte säga oändligt, men vi vill sätta fokus på de finska traditionerna och arvet från fäderna.

Därför arrangerar Dan Andersson-sällskapet och Ludvika kommun en temadag med finska artister och gäster som inviger veckan lördag 29 juli. Någonting att se fram emot!

I Dan Anderssons ögon fanns inte bara den sorgsna blicken över fattigdomen och eländet i finnmarken och det tysta lidandet i den sociala kampen, där fanns också den ljusa blicken, glädjen över det intensiva livet och den djupa kärleken – och förstås den välsignade humorn.

Erik Heden talade om Dan Anderssons finnmark som tomma re och hemskare än Hamsuns,

men en ödemark som också vittnade om människans okuvlighet.

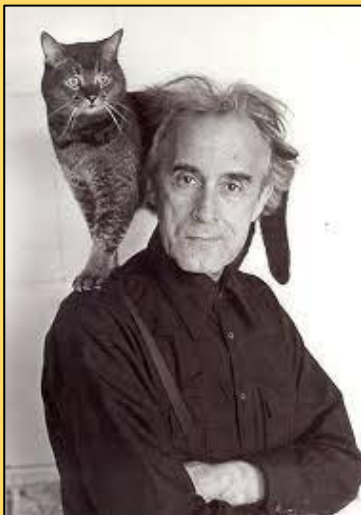
Gunde Johansson vitsordade att Dan trodde på godheten, på ljuset och att människan innerst inne är god.

Och Dan själv, ja han var lyrisk när han satt på Mellansjöberget, en halv mil sydväst om Grangärde kyrkby, och beskrev "det storslagna":

Och "bergen de blå" sedan! På andra sidan Mellansjön uppe på berget ligger tre eller fyra små fäbodstugor, med täcka små åkrar omkring. Vinden susar så melodiskt i furornas sakta vaggande kronor, du hör ljud av koskällor, av valljäntans gälla lockröst och över allt runt omkring tonar drillar från trast och lärka. – Det är sommar i Bergslagen!

Det är kärlek!

Georg Hahne

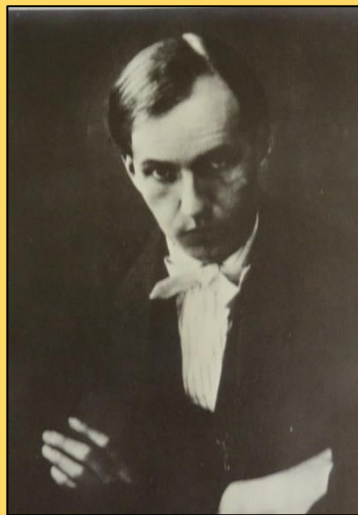

Werner möter Dan

Ett omöjligt möte blir möjligt

Ett vis- och berättarprogram av och om två, i Dalarna födda, poeter som aldrig träffades. Dan Andersson föddes för 135 år sen och Werner Aspenström för 105 år sen. Dan dog två år efter att Werner föddes

Annacari Jadling-Ohlsson, sång och berättande och **Stefan Ohlsson**, sång och gitarr, parar ihop några av deras verk.

Fredag den 19 maj 16.30

Brunnsviks folkhögskola, Storstugan

Entré 100 kr. Boka biljett på

danmuseet@gmail.com eller 072-2110016

Programmet är en offentlig del av Dan Andersson-sällskapets vårträff, och ingår i programmet för deltagarna på vårträffen.

Finska toppartister tolkar Dan Andersson

*Inigningsprogrammet för Dan Andersson-veckan blir i form av en temadag kring "Det finska arvet". Välrenommerade sång- och musikgrupperna **Rafaelin Enkelit/Rafaels Änglar** och **Fattiga flickor som dansa i solen/Natural Voices** sätter finsk prägel på favoritdiktaren Dan Andersson.*

Dan Andersson är mycket populär i Finland och den finska översättartraditionen sträcker sig från året då skalden omkom 1920 fram till idag.

Under 1960 och 1970-talen blev det en "Andersson-boom" på nytt. Allt som allt har det registrerats över 20 finska Dan Anderssonöversättare.

Sång- och musikgruppen *Rafaelin Enkelit/Rafaels Änglar* från Åbo bildades för över tjugo år sedan. Varje år ger gruppen 30-40 konserter både i Finland och Sverige. Dan Andersson har stått högt på repertoaren under de senaste åren.

Rafaelin Enkelit består av Jukka Alari, Kari Malinen, Esko Randell, Juha Korvenmaa, Kalevi Olin, Juoko Glader och Antti Vourenrinne.

Under inigningsprogrammet lördag 29 juli i Ludvika bjuder Antti Vourenrinne (chefredaktör emeritus) på en föreläsning om Dan Anderssons finska

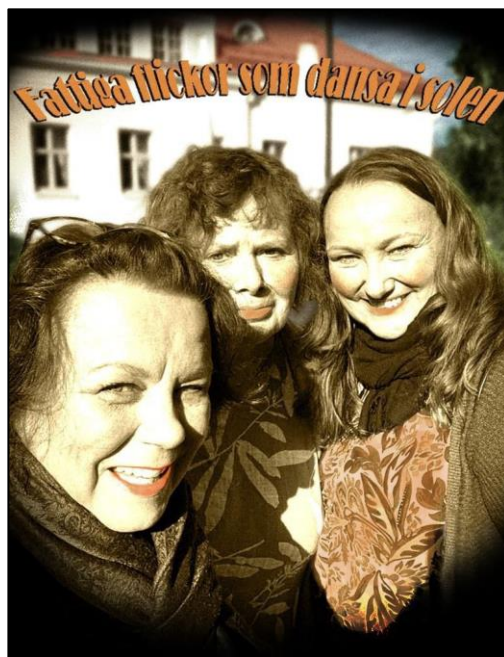
översättare från 1920-talet till nu-tid. Den inramas av sång och musik av Rafaelin Enkelit. Föreläsningen är på svenska, låtarna med både finska och svenska texter.

Fattiga flickor som dansa i solen med hemvist i Tammerfors anspelar ju på Dan Anderssons dikt "En ungdomlig visa". Trion bakom namnet är Lisbeth "Lipi" Nyström, Arla Salo och Sanna Paavolainen.

Sång och musikgruppen gjorde våren 2022 en dikt- och viskoncert med både Ferlin och Dan Andersson som fick ett uppskattande mottagande.

Lisbeth "Lipi" Nyström, skådespelare och musiklehrare, har spelat på Åbo Svenska Teater och grundade på 1980-talet en liten professionell teatergrupp på Åbo Nya Teater. Hon har turnerat i Finland med både finska och svenska pjäser och dessutom regisserat flera barn och ungdomsföreställningar.

Arla Salo är sångpedagog, musiker, kompositör och körledare. Har bland annat komponerat en opera och en barnmusi-

kal. 2021 kunde hon fira 30 år som kompositör med en stor jubileumskoncert.

Sanna Paavolainen är en väl-sjungande musikerapeut och barntädgårdslärare som trakterar flera instrument.

Vid inigningen berättar Lisbeth "Lipi" Nyström historier om hur Dan Andersson har tangerat hennes liv och gruppen sjunger hans visor på svenska. Några är nya kompositioner av Arla Salo. På Aveny Teater i Ludvika den 29 juli presenteras Dan Anderssons poesi iklädd både svensk och finsk dräkt. Själva musiken är väl annars det enda språket som inte behöver översättas.

Georg Hahne

...där vilda apalar glöda

Har du sett Bergslagen i full sommar? Har du inte? Nå, då är du endast att beklaga. Då har du ej sett det skönaste av det sköna, och det storslagnaste av Dalom.

Och då beklagar jag dig.

-Men har du sett det, då vet du, att du sett något, som fullkomligt saknar motstycke – något som inte är "vardagsmat för turistögon".

Dan Andersson beskriver sin finnmark, den i Grangärde, kanske landets mest omskrivna med sina mäktiga och trolska skogar slingrande och dunkla vattenflöden, böljande ängar och blånande berg.

Men då utelämnar han den andra sidan av myntet; slitsamma och långa arbetsdagar, fattigdom och sjukdomar var synonymt med livet för finnmarksborna under tidigare århundraden. För alla dem som i tusentals kom vandrande från Savolax och Karelen och andra platser.

Grangårde finnmark anses börja några kilometer väster om sjöarna Väsman och Bysjön med en sträckning västerut mot den gamla sockengränsen till Säfsnäs eller Fredriksberg. Numera är den en del av Ludvika kommun.

Det är i denna landsdel, med ganska liten påverkan av människan, som Dan Anderssons diktning hör hemma. Och det är från sina upplevelser från den här miljön han hämtar förebilder till sina diktade gestalter. Det finska folket levde nära naturen och hade egna namn på varje plats av vikt.

Några av de finska naturbeskrivande namnen finns kvar, men de försvinner sakta in i glömskan med tiden. Ännu minns vi Kestina och Kanga, Mattna, Latalam, Pajso och Pillisoån, och förstås Luossa eller Pallao -

hjärtat i finnmarken och som betyder just svedjeländ.

Den här trakten var så finsk att när en svensk satte bo vid en av sjöarna, så döptes sjön till Svensksjön och vattenflödet från den till Svensksjöån.

Längtan hem

Dan Andersson längtade alltid till en plats där han inte var. Var han borta längtade han alltid hem, hem till finnmarken. I "Avskedssång till finnmarksskalden broder Joachim" från 1917 skildrar Dan sin avresa från Göteborg en höstkväll och känslorna för hemtrakten är varma, till och med glödande: "Broder Joachim, du reser dit där vilda aplar glöda, och där åbrodd vissnar sakta invid hundraårig gård -
Du skall hälsa alla gamla, unga, alla levande och döda,

*du skall hälsa sparv och trana,
du skall hälsa räv och mård."*

Längtan är drivkraften som tar oss vidare. I den första versionen av avskedssången fanns en strof som senare ströks:

"Räck mig handen, broder Joachim och torka salta tårerna och drick luft i Kanges dalar för ditt längtanssjuka bröst.

Om du dör bland berg och myrar skall det brytas löv för bårerna,

gula, röda blad ur skörden av en hög och helig höst".

Georg Hahne – text och foto

Sorgmarschen

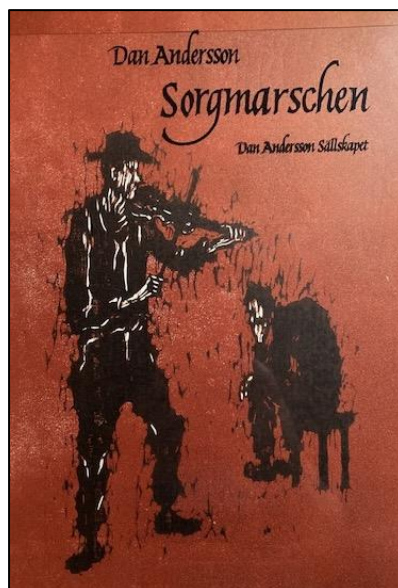
**Sommarutställning på Dan Andersson-museet
31 juli till 12 augusti**

Bildkonstnären Berit Frøseth tog kontakt med Dan Andersson-sällskapet och berättade om en serie träsnitt som hon hittat i ett förråd. Hon hade gjort träsnitten för 45 år sedan som elev vid Konstfack i Oslo.

Som diplomuppgift 1977 valde Berit att illustrera några noveller från Dan Anderssons bok *Sorgmarschen*. Hon var väldigt inspirerad av Dan Anderssons kombination av socialt medvetande och metafysisk "längtan".

Tiden har gått, och Berit har nu bott i Sverige mer än trettio år. Det hon hittade i förrådet var mappen med diplomarbetet; förslag till bokkassett, omslag, bokrygg, illustrationer, allt i gammal hantverkstradition, inklusive en provtext i bly.

Berits upphittade elevarbete blir nu en sommarutställning på Dan Andersson-museet under Dan Andersson-veckan.

Program för Dan Andersson-veckan 29 juli – 5 augusti

LÖRDAG 29 JULI

Invigning

Ludvika Folkets hus, Aveny
13.00-18.00

Utdelning av Paljakapriset.
"Fattiga flickor som dansa i solen". Film "Finnmarken - Dan Andersson Land" av Johannes Graaf med Birgitta Ahrås och Ellinor Brolin.

Manskören Rafaelin enkelt/
Rafaels änglar från Åbo.

Pär Sörman.

Servering i paus. Entré: 200 kr.

*Medlemmar i Dan Andersson-sällskapet 150 kr. Fököp
visitdallarna.se.*

Ludvika kommun, Dan
Andersson-sällskapet

Barnens Dag

Disponentparken Grängesberg
9.00 Kaninhoppningstävling.

13.30 Musikföreställning Min
magiska trädgård.

Servering. Fri entré

Galleri Creatio

Gittan Klemetsrud, svensk-
kanadensisk ull- och fiber-
konstnär. Vernissage 12.00.

Öppet 29 juli-5 augusti, kl 12-
16. *Fri entré*

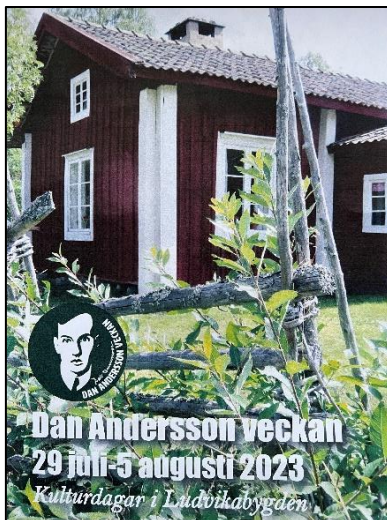
Bortom metaforerna

Harnäsgråden 19.00

Jimmy Ginsby och Dan Andersson uttrycker gudsbilder i text och ton.

Servering. Fri entré

Högbergskyrkans församling

Vägkröksdans

Lanthandeln i Abborrberg

19.00 – 23.00

21.00 "Våra högt älskade visor" med Luossa-guiden Linda Rattfeldt.

Abborrbergs lanthandel öppen
30/7-4/8 13.00-17.00.

Servering. Fri entré

Abborrbergs byalag

SÖNDAG 30 JULI

Skattlösberg Finngammelgård

11.00 Friluftsgudstjänst i Dan Anderssons anda. Fri entré - valfri kollekt.

12.15 Konstutställning - Vernissage. Lars Nyhlin visar sina tavlor. Ingemar Oskarsson medverkar.

13.00 Lars Rundqvist berättar om Adolf Andersson.

15.00 Helgdagskväll vid timmerkojan. Sångspel av och med Saxdalens Manskör under ledning av Roger Broberg.

OBS! Utomhusprogram. Tag med något att sitta på.

Servering. Entré: 150 kr + förköpsavgift. visitdallarna.se.

Skattlösbergs bygdegille, NBV och Gränge-Säfsnäs församling

Knallis mila tänds

Burängsbergs gruvskog 13.00

Fri entré

Abborrbergs byalag, Tobbe, Peter och kolardrängarna.

Jag hörde en sång på en stjärna en gång

Norgrens loge, Gonåsheden
17.00

Musikteatergruppen Pajso spelar Dan Andersson.

Rundvandring i Gamla Stugan
Servering. Entre: 250 SEK.

Endast förbokning på 070-452 83 17. Begränsat antal platser.

Gamla Stugan, Pajso och familjen Norgren Frick i samarbete med Dan Andersson-sällskapet

Gundekväll Brunnsvik

Storstugan Brunnsvik 18.00

Utdelning av Gunde Johansson-priset. "Fattiga flickor som dansa i solen", sång, musik och berättarprogram om Dan Andersson.

Entré 120 kr. Medlemmar i Dan Andersson-sällskapet 100 kr.

Fököpning: 072-2210016 eller danmuseet@gmail.com.

Kvarvarande biljetter vid entrén.

Dan Andersson-sällskapet i samarbete med Brunnsviks folkhögskola och ABF

MÅNDAG 31 JULI

Dan Anderssons Minnesstenar

Dan Andersson museum, Ludvika 11.00

Guidad tur längs gatorna med poesi- och visprogram med Birgitta Ahrås och Jimmy Ginsby. Avslutning vid Dan Andersson-statyn i Kyrkparken. Entré 50 kr betalas på plats. Förbokning: 072-2210016 eller danmuseet@gmail.com. Begränsat antal platser.

Dan Andersson-sällskapet

Trädgårdskonsert med Moonica Mac

Gamla Tingshuset, Storgatan 5 13.00

En kortare konsert i det gröna. Entré: 125 kr. Förköp visitdalarna.se. Kvarvarande biljetter säljs vid entrén.

Ludvika kommun, Dan Andersson-sällskapet, Unika Ludvika och SBB

Evighetsmaskinen

Storstugan, Brunnsviks Folkhögskola 15.00

Dan Anderssons novell Evighetsmaskinen anpassad för scenen av skådespelaren och musikern Johan Fält.

Entré 100 kr. Barn fri entré. Förköp visitdalarna.se. Kvarvarande biljetter i entrén.

Brunnsviks Folkhögskola, ABF

I Dan Anderssons fotspår – på Brunnsvik

Brunnsviks Folkhögskola 16.30

Rundvandring på Brunnsviks folkhögskola. Historiska vingslag och spännande nyheter. Start vid statyn Vita huset.

Entré 40 kr. Swish eller kontanter på plats. Barn fri entré.

Brunnsviks Folkhögskola ABF

Heidi Baier och Saxdalingarna

Runnbergsgården Saxdalen 18.00

Visning av den gamla affären och muséet.

Servering. Entré: 125 kr. Förköp visitdalarna.se. Kvarvarande biljetter i entrén.

Rävvåla kulturförening

TISDAG 1 AUGUSTI

Dan Anderssons Stockholm

Bokstugan, Brunnsvik 11.00

Nils Holmdahl och Göran Greider berättar om sin nya bok och om Dan Anderssons relation till finnmarken och storstaden.

Entré 100 kr. Barn fri entré.

Förköp visitdalarna.se.

Kvarvarande biljetter vid entrén.

Brunnsviks Folkhögskola, ABF

Kamp och glädje

Bräntjärnstorpet 15.00

Göran Greider och Nils Holmdahl samtalar med utgångspunkt från Anna-Stina Knas och gubben i stugan. Duo Jadling Ohlsson med visprogrammet "Bland milor och kolrök".

Utomhusprogram. Ta med något att sitta på.

Entré 120 kr. Swish eller kontant vid entrén. Barn fri entré.

Föreningen Bräntjärnstorpet

Nattcafé på Brunnsvik

Storstugan Brunnsvik 20.00

Björn Hedén och Marketta Franssila sjunger och spelar tills stjärnorna lyser.

Entré: 150 kr vid entrén.

Björn Hedén Marketta Franssila

ONSDAG 2 AUGUSTI

Kulturfrukost

Sunnansjö hembydsgård 09.00

Frukost på tunet. Berättarföreställning om Anna-Stina Knas, kvinnan från Bräntjärn, med Maria Sedell och Andreas Jacobsson. Vid regn inomhus i ladan.

Entré 150 kr inklusive frukost. Förbokning 0730-498041. Kvarvarande biljetter vid entrén.

Grangärdebygdens kulturförening

Mitt i veckan på Dan

Gravendal 11.00-16.00

Bakarstuga, Smedja och Kaffeservering. Kolbullar.

11.00, 12.00 och 13.00 visning av Hammaren.

14.00 Vis- och berättarprogram med Stefan och Annacari Jadling-Ohlsson.

Entré: 150 SEK, förköp swish 0703-451102, märk med DA-veckan. Kontant betalning på plats, då täckningen är dålig

Gravendals Byalag, Gravendals Bydegårdsförening

Knallis Mila

Burängsbergs gruvskog 14.00 – 17.00

Traditionell kolmila i finnmarken. Försäljning av kolbullar.

Abborrbergs byalag, Tobbe, Peter och kolardrängarna

Klenshyttans Hyttruin

Guidad tur 18.00

Välbevarad hyttanläggning med rostugn, masugn och kalkugn i vacker miljö.

Fri entré

Ludvika kommun

Det kallas vidskepelse

Finngammelgården

Skattlösberg 19.00

Sandra Christiansen berättar om svart magi och folktro. Jimmy Ginsby, Jimmy Tingstedt och Jenny Windle.

Föreställningens längd ca 3 timmar. Paus ca 40 minuter. Ta gärna med egen stol.

Entré 175 kr. Servering

Skattlösbergs bygdegille, NBV

TORSDAG 3 AUGUSTI

Finnmarksvandring

Rikkenstorp 09.00-15.00

8 km vandring i delvis kuperad vildmark förbi Kaljos slog, Bräntjärnstorpet, det gräsiga kärret vid So och Kestina. Nils Holmdahl guidar. Gunnar Blommé sjunger några visor.

Entré 100 kr. Swish eller kontant. Endast förbokning: nils@rikenstorp.se, 070-553 59 48. Begränsat antal platser.

Föreningen Bräntjärnstorpet och Finngården Rikkenstorp

Att hata sig bort från Dan Andersson

Ludvika Bibliotek 13.00

Ulf Lundén möter Göran Greider i ett samtal om Werner Aspenström och Dan Andersson.

Fri entré

Werner Aspenström-sällskapet.

Björn Hedén sjunger

Storstugan Brunnsvik 16.00

Björn Hedén sjunger egna tonsättningar av Olle Svenssons och Nils Parlings texter. Berättelser och minnen om författarnas arbeten och mångåriga vänskap.

Entré 120 kr säljes vid entrén.

Björn Hedén

Vandringsmän

Värdshuset Kaggen

Björnhyttan 18.00

Musik och mat. Vandringsmän är Puch Magnus Olsson, Billey Shamrock och Gunnar Ekman.

Entré 350 kr inkl. tvårätters middag. Endast förbokning: vardshusetkaggen@gmail.com

Värdshuset kaggen

FREDAG 4 AUGUSTI

Dan Andersson-sällskapets årsmöte

Tattarfallet Skattlösberg 11.00

Janne Wallman spelar på Dans svarta fiol och kanske också på Ludvig Erikssons nyrestaurerade. Årsmöte. Musikteatergruppen Pajso uppträder med delar av "Jag hörde en sång på en stjärna en gång"

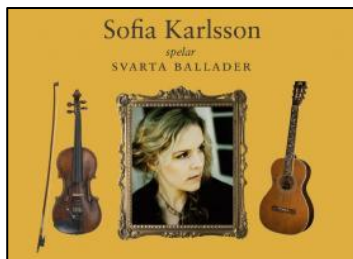
Vi bjuder på fika.

Lunchservering

Fri entré. Parkering 20 kr.

Dan Andersson-sällskapet

Sofia Karlsson - Svarta Ballader

Cassels Konserthus

Grängesberg 18.00

Sofia Karlsson i en jubileums-konsert med "Svarta Ballader". Ingen paus.

Entré: 350 kr. Kvarvarande biljetter vid entrén.

Cassels Konserthörsförening

Vaknatt vid Knallis Mila

Burängsbergs gruvskog 21.00

Willys Washroom "Kolarversionen" och gästartist. Ta med att sitta på och ficklampa.

Entré 200 kr, säljes vid entrén.

ÖPPEN SCEN

Dan Andersson-sällskapet bjuder in till Öppen scen på gågatan i Ludvika några gånger under veckan. Fråga på museet om tider.

LÖRDAG 5 AUGUSTI

Luossafesten

Luossastugan, Skattlösberg 13.00

Möt Dan Anderssons far Adolf. Hans eget liv nedtecknat av honom själv för 100 år sedan. Berättat av storyteller Maria Sedell, barnbarn till Dan Andersson. Livet Nord medverkar på 5-strängad violin. Artisten Jimmy Tingstedt tolkar Dan Andersson och gestaltar "Prosten Magnevills husförhör" Dan Anderssonpriset delas ut. OBS! Från parkeringen ca 700 meter att gå i kuperad terräng. Ta gärna med något att sitta på. Servering

Entré 150 kr + 25 SEK förköpsavgift. Kvarvarande biljetter säljs i entrén. Förköp visitdalar.se

Skattlösbergs bygdegille NBV

Medan elden falnar och dör

Tattarfallet Skattlösberg 18.00

Ta med ditt instrument och något gott att grilla över stockelden. Sjung en sång, läs en dikt eller berätta en historia.

Parkeringsavgift 20 kr

Dan Andersson-sällskapet

DAN ANDERSSON MUSEUM

Öppettider 12 juni-12 augusti
Mån-fre 10.00-15.00, lör 11.00-14.00.

LUOSSASTUGAN, SKATTLÖSBERG

Guidade visningar med sång och musik 19 juni – 26 augusti varje dag kl. 11, 13 och 15.
Entré 150 kr.

BRUNNSVIKS BOKSTUGA

Folkhögskolans bokstuga är öppen 31 juli-4 aug kl. 10.00-17.00. *Fri entré*

FINNGÅRDEN RIKKENSTORP

Finnmarks- och Dan Anderssonutställningen samt Dan Andersson arkivet öppet: 30/7, 31/7, 2/8 och 4/8 kl. 15.00-19.00.
Entré: Valfri swish

Dan Anderssonpriset till Maria Norgren

Skådespelaren Maria Norgren får årets Dan Anderssonpris för att hon "under många år – enskilt och i musikteatergruppen Pajso – med ett levande och kraftfullt engagemang gestaltat diktaren Dan Andersson på teaterscenen".

Tillsammans med sin man Stefan har hon dessutom restaurerat Gamla Stugan i Gonäsheden utanför Ludvika, Dan Anderssons sista hem som han aldrig på riktigt hann bo i.

Så här säger Maria om Gamla Stugan:

Tidningarna på väggen upp till vinden har Dan satt upp för att det inte skulle dra när han satt och skrev däruppe. Dagens Nyheter och Göteborgs Handels och Sjöfartstidning, tidningar som Dan skrivit för. På fönsterkarmen på höger sida vid skrivmaskinen på vinden har han skrivit 20/8 1920.

Han har kladdat på väggen i köket också, han strökt väl av penseln.

Soffan, den gröna i förstugan, har han och Olga köpt gemensamt.

Orgeln har stått i Skattlösbergs skola, Dans mor Augusta spelade så vackert på den.

Maria Norgren med Gamla stugan. Renoveringen av stugan, som nu fungerar som museum öppet för besökare, har fått två större utmärkelser: Dalarnas Byggnadsvårdspris 2019 och Björkmanska Kulturpriset 2020.

farbror Dan

Jag heter Maria och jag har känt farbror Dan ända sen jag var en liten flicka, eller jag tror att jag känner honom men egentligen är det inte så för han dog långt innan jag föddes. Tänk att någon som är död kan vara så närvarande så man tror att han lever. Alla runt mig pratade om farbror Dan när jag var liten.

Skådespelaren Maria Norgren berättar om Dan Andersson och hans dotter Monika i en lekfull, sorglig och poetisk föreställning. Till sin hjälp har hon musikern Mats Himmelstrand. Ett samspelt sceniskt par i musikteatergruppen Pajso som bjuder på en varm, känslösam och lite vemodig upplevelse.

Tomtar och vättar, älvor och jättar. Barnen i publiken är helt

med på noterna och vill gärna berätta om egna erfarenheter.

Ungdomlig publik

- Vi har spelat *farbror Dan* på skolorna genom biblioteken i Ludvika och på turné med Musik i Dalarna förra året. I år har vi spelat på skolorna i Ludvika för årskurs tre till fem med

stöd av Kulturrådet och Region Dalarna, säger Maria Norgren.

Dikt och verklighet. Dåtid och nutid. Historien om Dan Andersson blir levande i Marias och Mats gestaltning. En poets livshistoria som tar slut i den lilla stugan i Gonäsheden utanför Ludvika.

Stugan intar förstås en central plats i Maria Norgrens berättelser. Dan Andersson hann inte riktigt flytta in i huset som Maria och hennes man Stefan med tiden pietetsfullt har restaurerat.

1920 i september lade Dan undan målarpenseln, sköt tapetrullen åt sidan och ilade mot Stockholmståget. I huvudstaden slutade hans liv på ett hotellrum i Klarakvarteren och han kom aldrig mer tillbaka till Gonäsheden.

Bengt Berg

Foto Heidruns

Bengt Berg får Gunde Johanssonpriset

Författaren Bengt Berg från Torsby tilldelas årets Gunde Johanssonpris för "sina litterära strövtåg i Värmland och runt om i övriga världen".

"Han är en värdig efterföljare till Fröding, Gunde Johansson och andra i den stora värmländska berättartraditionen som kännetecknas av gemyt, humor och underfundigt språkbruk med en varm och kärleksfull hembygds känsla i grunden", heter det i priskommitténs motivering.

Bengt Berg har och har haft många strängar på sin lyra; författare, kulturjournalist, förläggare, politiker och riksdagsman bland mycket annat.

Drygt 40 böcker har det blivit med åren, mest poesi.

Under många år drev han i Torsby "Nordeuropas lantligaste Bok-och Bildcafé" med viss koppling till den fornnordiska mytologin.

Daniel Östersjö får stipendium

Tierps kommuns arbetsstipendium på 50.000 kr delas i år ut till Daniel Östersjö, musiker, tonsättare, sångare mm och medlem i Dan Andersson-sällskapet.

Daniel ligger nu i startgroparna med ett projekt där han intervjuar unga och gamla Tierpsbor, barnfödda nyinflyttade och från när och fjärran. Intervjuerna skall utmytna i tonsatta texter som spelas in och ges ut som ett album. Intervjuerna läggs ut på podd under 2023 och 2024 och ska bilda en slags dokumentär i enkelt format. Daniel förtydligar:

- Berättelserna ska komma fram i sin helhet och sångens tillblivelseprocess ska bli synlig och kunna inspirera. Tanken är att intervjuerna skall finnas tillgängliga över längre tid. Intervjupersonerna berättar om livsavgörande ögonblick som på något sätt bidragit till att personen hittar en ny riktning i tillvaron...

Elsie Johansson

Daniel har för närvarande ett samarbete med poeten och författaren Elsie Johansson, Tillsammans turnerar de med ett dikt- och visprogram där Elsie reciterar sina dikter varvat med Daniels sång och tonsättning till gitarr.

Årets cd

Ytterligare en poet Daniel Östersjö tagit sig an är Kristina Lugn, också från Tierp för övrigt. Hans tonsättningar har sjungits in av sångerskan Elin Lyth på cd:n *Galopp galopp*. Programledaren Esmeralda Moberg i P2:s program Folkmusiken utnämnde den till årets cd.

Dan Andersson

Daniel har spelat in Jean-Victor Pellerins franska översättning av Dan Anderssons Jungman Jansson (*Le mousse*), på albumet *Nordic source*, ett projekt med producenten Claes Olson och legenden Jan Hammarlund.

Daniel Östersjö

foto Johan Bergmark

Daniel har flera tonsättningar och egna insjungningar av Dan Anderssons dikter inspelade varav ett par finns med på min senaste cd *Elva visor av Dan Andersson*, och fler är i vardande. Har vi tur så får vi höra dessa under Vårträffen i Ludvika då Daniel och jag spelar vid invigningen den 18 maj kl. 18.00 i Ludvika Ulrika kyrka.

Puch Magnus Olsson

Elva visor av Dan Andersson

Puch Magnus Olsson och Daniel Östersjö

Ludvika Ulrika kyrka torsdag den 18 maj kl 18.00.

Fri entré

Födelsedag på museet

Den 6 april var det 135 år sedan Dan Andersson föddes i Skattlösberg, och ett år sedan det nya Dan Andersson-museet i Ludvika öppnade. Roger Broberg uppmärksammade födelsedagen med en konsert på museet. Drygt 25 personer i publiken innebar att det var fullsatt i det lilla museet.

Roger Broberg spelade och sjöng både egna och andras tonsättningar av Dan Anderssons dikter. Mellan sångerna berättade han om sina kontakter med Dan Anderssons dotter Monica.

Den första gång Roger såg Monica var på Luossafesten 1970, det var då Roger på allvar fastnade för Dan Anderssons dikter, men det dröjde till 1988 innan de lärde känna varandra. Då hade Saxdalens manskör börjat arbeta med sitt sångspel Helgdagskväll vid timmerkojan, och Monica kom till Saxdalen och lyssnade på repetitionerna. Efter det höll de båda kontakt. Monica var mycket intresserad av det som hände runt pappans, som hon ju aldrig hade träffat, diktning.

Sångspelet blev en stor succé och spelas fortfarande under Dan Andersson-veckan varje år. Roger berättade om när kören åkte på turné i svenskbygderna i USA och gjorde 17 föreställningar där. Då fick man också träffa utvandrare

Roger Broberg spelade och sjöng i Dan Andersson-museet den 6 april

svenskar från Grangärdebygden, till exempel en gammal man som lärt sig engelska av Dan Anderssons far Adolf inför flytten till Amerika.

Efter framträdandet blev det livliga samtal med många i publiken där flera hade egna minnen och erfarenheter av det Roger berättat.

Sedan museet flyttade till de nya lokalerna har man haft återkommande program med trubadurer och föreläsare.

Bo på Brunnsvik under Dan Andersson-veckan

Erbjudande för medlemmar i Dan Andersson-sällskapet

Brunnsviks folkhögskola ligger bra till under Dan Andersson-veckan. Dan Andersson-sällskapet och Brunnsviks folkhögskola erbjuder boende på skolan under Dan Andersson-veckan. Det rabatterade priset för medlemmar gäller när du bokar **senast den 15 maj**.

Priset är **525 kr i enkelrum** och **725 kr i dubbelrum**. Ordinarie pris 650 respektive 860. Frukost, sänglinne och städning ingår i priset. Utöver trivsamt boende i klassisk folkbildningsmiljö har du tillgång till pentry och till det fina biblioteket. Flera program i

Erbjudandet förlängts till 15 maj

Dan Andersson-veckan genomförs också på Brunnsvik. Det blir nattcafé, teater och guidade turer.

Boka per mejl info.ludvika@brunnsvik.se och ange **Dan A-sällskapet** för att ta del av rabatterbjudandet. Kom ihåg att ange datum för ankomst och avresa samt namn på de som ska bo.

Medlemmarna i Dan Andersson-sällskapet kallas till
Årsmöte
Fredag den 4 augusti kl 11.00 i Tattarfallet, Skattlösberg

PROGRAM

- 10.30 Sällskapet bjuder på förmiddagskaffe
11.00 Janne Wallman spelar på Dans svarta fiol
Årsmötesförhandlingar
12.00 Paus. Enkel lunch finns att köpa vid grillen
12.45 Musikteatergruppen Pajso spelar delar av
"Jag hörde musik på en stjärna en gång"

Årsmötet genomförs under tak utomhus.

Handlingar kan hämtas på Dan A-museet och på
hemsidan från och med 21 juli.

Foto
Snezhana Valjanovska Snowi Flakes

Bli medlem i Dan Andersson-sällskapet

Dan Andersson-sällskapet är våra medlemmar, utan medlemmar inget sällskap. Till alla Dan Andersson-vänner, hjälp oss att bli fler, prata med vänner och bekanta om sällskapet. Locka människor att läsa och lyssna på Dan Andersson, så kommer sällskapet att kunna verka för och sprida Dan Andersson dikter in i framtiden.

Tack för att du själv betalar din avgift. Som medlem hjälper du oss att hålla museet och butiken

på Engelbrektsgatan 6 i Ludvika öppna och att arrangera konserter och dela ut Dan Andersson-priset. Du bidrar till en innehållsrik Dan Andersson-vecka. Vi har en träff varje vår där vi ses och umgås, sjunger och spelar och läser eller bara lyssnar. Du får också medlemstidningen "På Färdvägarna" fyra gånger per år. Och du är välkommen till Dan Andersson-veckan där du får rabatt på inträdet till några av sällskapets arrangemang.

Medlemsavgiften är 300 kr, för ytterligare familjemedlem 100 kr. Är du under 25 år är medlemsavgiften 150 kr per år.

Medlemsskapsåret sträcker sig från 1 juni till 31 maj nästkommande år.

Glöm inte att skriva namn och adress när du betalar till **Bankgiro 5492-7934** eller **Swish 123 009 9507**.

AVSÄNDARE

Dan Andersson Sällskapet
Engelbrektsgatan 6
S-771 30 LUDVIKA

ISSN 1652-1986

